

[H. C. Hansen.]
 pålægger sig selv nogen begrænsning; når det drejer sig om at beskrive regeringens og ikke mindst konservatismens fortræffelighed. Jeg ser bl. a., at indenrigsministeren forleden fremhævede, at valutastillingen nu var 750 mill. kr. bedre, end da regeringen kom til. De tal synes finansministeren ikke at ville vedkende sig. Han taler om, at valutastillingen nu er 527 mill. kr. bedre end 31. august 1951, „da vi nåede bunden“ — som ministeren udtrykker sig —, og det var jo omtrent et år efter regeringsskiftet.

Hertil kommer, at finansministeren meget rigtigt gør opmærksom på, at for at bedømme valutastillingen må man også tage hensyn til de private forretningsmellemværender og lagerudviklingen. Om lagerudviklingen udtaler finansministeren sig — derimod ikke om de private forretningsmellemværender. Til gengæld må jeg måske herom bemærke, at efter det statistiske departements oplysninger synes der her at være sket en beklagelig udvikling. Departementet gør opmærksom på, at der i 1951 har været en tendens i retning af en forøgelse af de private virksomheders gæld eller formindskelse af deres tilgodehavender, og føjer til — hvis jeg må tillade mig et kort citat her og enkelte andre senere —

„I første kvartal 1952 synes den private gældsstiftelse at have været ekstraordinær stor“.

Det, der ligger bag ved denne udvikling, er utvivlsomt først og fremmest, at regeringens kreditstramning og den høje rente fører til, at de private erhvervsdrivende søger at opnå deres løbende finansiering i udlandet. Det vil sige, at forbedringen i nationalbankens mellemværende med udlandet i en vis udstrækning modsvares af privat gældsstiftelse.

Når man ser nærmere på tallene, reduceres indenrigsministerens 750 mill. kr. ganske kraftigt; i virkeligheden bliver de 750 mill. kr. vel nærmest halveret.

Men en ikke ubetydelig forbedring bliver heldigvis tilbage. Hvad skyldes nu denne?

Den højtærede finansminister siger det selv ved sin understregning af den kraftige forbedring af bytteforholdet, hvortil man også må regne de gode fragttindtægter især i 1951.

Det er i disse udefra kommende forhold, man må søge hovedforklaringen på forbedringen af vor valutastilling. Om man

så herudover skal medtage visse indenlandsk bestemte årsager er svært at bedømme, men regeringen tror det jo i alt fald. Regeringen mener utvivlsomt, at nedgangen i produktion og beskæftigelse har betydet en væsentlig forbedring af valutastillingen; og det er jo også rigtigt, at forbruget af udenlandske råvarer falder, når virksomhederne begrænser produktionen; og den arbejder, der skal leve af understøttelse i stedet for en normal ugeløn, bruger naturligvis også færre udenlandske varer.

Er der imidlertid tilvejebragt nogen forbedring ad denne vej, så er denne forbedring efter socialdemokratiets opfattelse købt altfor dyrt.

Hvad er status på valutaområdet? En valutareserve på 227 mill. kr. her pr. 1. oktober. Den skal ses på baggrund af den samlede betalingsbalance på over 7 milliarder hver vej, altså ialt knap 15 milliarder kr. Nøgternt set udgør de 227 mill. kr. således en valutareserve på 1,5 pct. Der skal ikke store udsving til at sætte denne reserve over styr, og med den usikre internationale økonomiske situation kan sådanne udsving desværre ikke anses for usandsynlige.

Hvad vil regeringen gøre, hvis sådanne udsving kommer? Mod vor protest har man jo haft forfærdelig travlt med at få afviklet den kontrol med vor import, som i en sådan situation ville have givet en vis tryghed. Vil man blot gå videre med kredit- og rentepolitikken? Finansministerens tale synes nærmest at tyde herpå; i alt fald er det åbenbart, at den stigning, vi har haft i arbejdsløsheden, ikke har gjort større indtryk på finansministeren, end at han taler om „kreditpolitikens neutralisering“. Hvad er det iøvrigt for en målsætning for kreditpolitikken? Er det ikke gammelliberalisme snarere end den nyliberalisme, som finansministeren ellers synes at være tilhænger af?

Visse af regeringens medlemmer søger at bagatellisere stigningen i arbejdsløsheden ved at henvise til, at arbejdsløsheden i øjeblikket ikke er større end i 1949 under den socialdemokratiske regering. Dette er ikke rigtigt. Sammenlignet med 1949, der var det år under den socialdemokratiske regering, da arbejdsløsheden lå forholdsvis højest, er der for de to sidste måneders vedkommende tale om en stigning på 25 000—30 000, eller for augusts vedkom-